

ÜST KRETASE RUDİST SEVİYELERİNİN MENDERES MASIFI'NDE DAĞILIMI VE STRATİGRAFİK ÖNEMLERİ

Sacit Özer

*Dokuz Eylül Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü,
Tınaztepe Kampüsü, Buca, TR-35160 İzmir, Türkiye, sacit.ozero@deu.edu.tr*

Menderes Masifi'nde uzun yıllardır sürdürdüğümüz çalışmalar, rudistlerin Geç Kretase yaşlı mermerlerde yaygın bir coğrafik dağılım gösterdiğini ortaya koymuştur. Bazı çalışmalarda Kikladlar'a dahil edilen masifin kuzey bölümünde birçok lokalitede noktasal bir dağılım sunan rudistlerin, masifin güney bölümünde ise kmlerce izlenebilen süreklilikler gösteren seviyeler oluşturduğu belirlenmiştir. Masifin güney bölümündeki rudist seviyelerinin konu edinildiği bu çalışma, eski ve yeni elde edilen bulguların bir arada değerlendirilmesinden kaynaklanır.

Masifin güney bölümünde orta-geç Turoniyen (TT) ve Santoniyen-Kampaniyen (SKT) yaşını işaret eden iki farklı rudist topluluğu ayırtlanmıştır. TT yalnızca Muğla KB'sında gözlenmesine karşın, SKT Akbük, Milas ve Yatağan çevresindeki birçok lokalitede saptanmıştır.

TT baskın olarak, Bey Dağları karbonat platformu ve Akdeniz Tetisi'nde çok iyi bilinen karakteristik hippuritid türlerinden oluşur; ayrıca radiolitidlere ait türler de tanımlanmıştır. TT Muğla KB'sındaki Çiftlikköy GB'sından doğuya doğru Yeniköy ve dolayına dek yaklaşık 10 km süreklilik gösterir.

SKT ise baskın olarak radiolitid türleriyle temsil edilir; hippuritidler oldukça seyreklerdir. Bu topluluk, Milas'ın batısında Saplıada-Akbük-Kazıklı-Asinyeniköy-Yeniköy ve Yatağan'ın güneyinde Eyli Tepe-Bozarmut-Bozhüyük-Bağyaka boyunca yaklaşık 30 km lik seviyeler oluşturur. SKT aynı zamanda Muğla kuzeybatısında Çiftlikköy kuzeyinden doğuya doğru Kafaca dolaylarına dek 15 km izlenebilen bir seviye ile temsil edilir.

Menderes Masifi'ndeki Üst Kretase mermerlerine yönelik çalışmalardan kaynaklanan deneyimlerimiz, tanımlanan rudist seviyelerinin burada belirtilenden daha uzun yanal süreklilikler gösterebileceği izlenimi vermektedir.

Rudist topluluklarının Menderes Masifi'nin güney bölümünde seviyeler şeklinde izlenebilmesinin masifin Üst Kretase stratigrafisinin kurulmasında önemli veriler oluşturduğu açıktır. Bu verilerin aynı zamanda, bazı araştırmacılar tarafından masifte varlığı öne sürülen nap paketlerinin iç stratigrafinin belirlenmesi veya nap tektoniğinin yeniden gözden geçirilmesi için dikkat edilmesi gereken veriler olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: rudist (bivalvia), seviye, Üst Kretase, Menderes Masifi.

Bu çalışma 109Y121 nolu TÜBİTAK Projesi tarafından desteklenmektedir.

DISTRIBUTION OF UPPER CRETACEOUS RUDIST HORIZONS IN MENDERES MASSIF AND THEIR STRATIGRAPHIC SIGNIFICANCE

Sacit Özer

*Dokuz Eylül University, Engineering Faculty, Department of Geological Engineering,
Tınaztepe Campus, Buca, TR-35160 İzmir, Turkey, sacit.ozero@deu.edu.tr*

Our ongoing studies for many years reveal that the rudists show a very wide geographic distribution in the Upper Cretaceous marbles of the Menderes Massif. The rudists can be locally observed in the many localities of the northern sector of the massif, which is included in Cyclads by the some researchers, however they form horizons that can be followed for miles in the southern sector of the massif. The results presented here are based on the our previous published data and recent findings.

Two different rudist assemblages suggesting an age such as middle-late Turonian (TA) and Santonian-Campanian (SCA), are distinguished in the southern sector of the massif. Although TA is only observed in the north-west of Muğla, SCA can be easily determined in the numerous localities of the Akbük, Milas and Yatağan areas.

TA consists mainly of the hippuritid species, which are very well known and determined from the Bey Dağları carbonate platform and also Mediterranean Tethys; however the radiolitid species are also present. TA shows approximately 10 km continuity from the south-west of Çiftlikköy towards east to Yeniköy in the north-west of Muğla.

SCA is characterised dominantly by the radiolitid species, although the hippuritids are very rare. This assemblage occurs in horizon 30 km long throughout the Saplıada-Akbük-Kazıklı-Asinyeniköy-Yeniköy in the west of Milas and Eyli Tepe-Bozarmut-Bozhüyük-Bağyaka in the south of Yatağan. SCA is also represents by a horizon 15 km long, which can be observed in the north of Çiftlikköy towards east until Kafaca in the north-west of Muğla.

Our experiences on the Upper Cretaceous marbles of the Menderes Massif suggest that these rudist horizons seem to extend laterally long distances as we report in this work.

These rudist horizons, which can be observed in the southern sector of the Menderes Massif, provide important data for the construction of the Upper Cretaceous stratigraphy. Our data also provide new insights for the re-evaluation of the internal stratigraphy of the nappe piles, which have been suggested by some authors and also re-consideration of nappe tectonics.

Key Words: rudist (bivalvia), horizon, Upper Cretaceous, Menderes Massif.

This study is supported by the TÜBİTAK Project no. 109Y121